

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200704381

Vår ref
200703531-7

Dato
02.11.2007

Høring – Forslag om innføring av aktivitets- og rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og i en ny diskriminerings- og tiltakslov mv.

Vi viser til høringsbrev av den 17. september hvor Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) legger frem en skisse til hvordan et krav om aktivitets- og rapporteringsplikt kan innarbeides i lovverket. Tiltaket skal motvirke diskriminering på grunn av etnisitet, religion, mv. og diskriminering knyttet til nedsatt funksjonsevne. Forslagene er utformet etter mønster av reglene i likestillingsloven. De prinsipielle forholdene og grunnleggende elementene i politikkområdet er drøftet og behandlet tidligere i forbindelse med utredningen om rettslig vern mot etnisk diskriminering fra 2002 og Syseutvalgets innstilling fra 2005. AID har engasjert ECON til å foreta en konsekvensutredning av aktivitetsplikten og rapporteringsplikten.

Tilslutning til tiltaket og usikkerhet om virkemiddelet

Vi oppfatter at tiltak som kan motvirke diskriminering i arbeidslivet er viktig ut i fra mange hensyn, ikke minst fordi det i dag er mangel på arbeidskraft. Vi er enig i behovet for tiltak, men er samtidig noe usikre på om valgene av aktivitetsplikt og rapporteringsplikt slik som foreslått skaper de riktige insentivene for å oppnå den tilsiktede effekt som er å motvirke diskriminering. Vi vil derfor gi noen kommentarer til funnene i ECON rapporten og AIDs vurdering av denne.

Det er gevinster knyttet til å lykkes i å motvirke diskriminering i arbeidslivet, noe som også kommer tydelig frem i konsekvensutredningen fra ECON. På den annen side antyder analysen stor usikkerhet om gevinster ved å innføre aktivitetsplikt og rapporteringsplikt. Dette skyldes at forslaget inneholder få insentiver for

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Avdeling for	Saksbehandler
Postboks 8014 Dep	Einar Gerhardsens plass 1	22 24 90 90	næringsregulering og skipsfart	Sjur Eigil Dahl
0030 Oslo		Org no. 972 417 890	Telefaks 22 24 27 79	

arbeidsgiverne. Gevinster knyttes i første rekke til at aktivitetsplikten skal påvirke arbeidsgivernes holdninger. Vi reiser spørsmål om pliktregler på denne måte virker positivt inn på målgruppens holdninger.

Innholdet i aktivitetsplikten i den foreslåtte ordningen er mindre konkret og mer overordnet enn det som er kjent fra tidligere i reglene om likestilling mellom kjønnene. Vi antar at dette skyldes at aktivitetsplikten ikke skal komme i konflikt med reglene om personopplysninger. På den annen side gjør endringen det mer usikkert å sammenligne den nye ordningen med erfaringer fra likestillingsarbeidet, herunder også erfaringer fra håndhevingen.

Rapporten fra ECON peker på at virksomhetene har behov for klare regler for å overkomme utfordringer med diskriminering. Begrepene "etnisitet" og "funksjonshemmet" har vist seg vanskelige å forklare, og virksomhetene oppfatter opplysningene som "følsomme". Det ser ikke ut til at kartleggingen har vært tilstrekkelig tydelig i forhold til dette, noe som kan skape usikkerhet om resultatene av analysen.

Vi savner forsøk på å finne alternative insentivordninger som kan være aktuelle, og som kan påvirke adferd og/eller holdninger hos arbeidsgiverne. Vi oppfatter at det svekker utredningen at den ikke har undersøkt og analysert dette. Slik vi forstår konsekvensutredningen er det usikkert om aktivitetsplikt og rapporteringsplikt er svar på det underliggende problem. Det er etter vår vurdering usikkert om tiltaket vil bidra til å oppnå tilsiktet effekt; å motvirke diskriminering i arbeidslivet.

Vi vil også peke på en risiko for at den foreslåtte ordningen vil påføre samfunnet; i første rekke næringslivet, store årlige kostnader som ikke er proporsjonale i forhold til de gevinstene som oppnås. En gjennomføring av forslaget vil lett kunne hemme utviklingen av mer treffsikre og mindre byrdefulle tiltak.

Kommentarer til de administrative kostnadene i forslaget

Forslaget om plikter vil berøre alle virksomheter som har flere enn 50 ansatte, og har en estimert årlig kostnadsramme på 25 mrd kroner for virksomhetene, herav 18 mrd kroner i privat sektor. Kostnadsbildet vil øke til henholdsvis 60 og 53 mrd kroner dersom flere virksomheter omfattes av tiltaket. Det er i tillegg oppstartskostnader forbundet med forslaget, slik at regningen det første året en virksomhet etterlever plikten vil være høyere.

Ulempene med aktivitets- og rapporteringsplikten er analysert blant annet med bruk av standardkostmetoden for måling av administrative byrder. Dette gir i utgangspunktet et godt grunnlag for å vurdere byrdene for virksomhetene og de samfunnsøkonomiske kostnadene. Imidlertid kan det virke som om personopplysningenes sensitivitet er lite problematisert i ECONs kartlegging. Det kan bety at situasjonen for virksomhetene kan

bli mer kompleks enn det analysen tar høyde for, og at de reelle kostnadene for virksomhetene kan være høyere.

Videre er den skisserte plikten i høringsbrevet mindre konkret og mer overordnet enn det som er kjent fra arbeidet med likestilling mellom kjønnene. I så fall kan det ikke forventes at virksomhetenes tidligere erfaringer kan "gjenbrukes", selv om ordningene tilsynelatende er svært like. Kartleggingen gjennomført av ECON antyder etter vårt skjønn det samme, at ordningen for mange kan bli noe nytt og i noen grad ukjent. Svarene fra virksomhetene tyder også på at lite konkrete og utydelige regler vil kunne vekke irritasjon og skape negative reaksjoner. Kostnadene i forslaget kan også av denne grunn være undervurdert, herunder den følte belastningen.

Kommentarer til høringen dersom aktivitetsplikten skal settes i verk.

Vi er enig i at dersom det skal innføres aktivitetsplikt bør det kun omfatte virksomheter med mer enn 50 ansatte. Kun bedrifter med en viss størrelse har en slik struktur og systematikk i sitt administrative arbeid at det er mulig for dem å gjennomføre de tiltak som plikten forutsetter.

Vi er videre enig i at dersom det skal innføres aktivitetsplikt bør det ikke stilles krav til å gjennomføre bestemte aktiviteter i virksomhetene for å oppfylle plikten. Detaljerte regler kan komme til å gi etterlevelse i virksomhetene som preges mer av ritualer enn av realiteter. Vi antar at dersom det skal innføres aktivitetsplikt, er det i noen grad underbygget av analysen at rapporteringsplikt vil virke inn på og øke etterlevelsen.

Med hilsen

Ida Skard (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sjur Eigil Dahl
seniorrådgiver